

**ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE**

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-5266/2021. számú ügyben

A Bélapátfalvi Idősek és Fogyatékosok Otthonában történt
látogatással összefüggésben

*Előadó: dr. Borza Beáta
dr. Kopácsy Judit*

Érintett szerv:

- Bélapátfalvi Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás (Heves megye)

2021.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-5266/2021. számú ügyben**

A vizsgálat megindítása

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (4) bekezdése rögzíti hivatalból indított eljárási jogosultságot. A hivatkozott jogszabályhely szerint a hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszasság kivizsgálására *vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat.* Az Ajbt. a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény végrehajtásának segítésére, védelmére és ellenőrzésére is kötelez, valamint kiemelt feladatmként nevesíti a gyermekek és a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelmét.¹

A COVID-19 járvány az egész világnak, így hazánkknak is nagy kihívást jelent. Minderre tekintettel a világjárvány első (2020 március-június) és további hullámaiban egyaránt kiemelt feladatmnak tekintetem a bentlakásos intézményekben (gyermekotthonokban, idősek otthonában, fogyatékosokat ellátó intézményekben) élők napi tevékenységének monitorozását. Ezzel összefüggésben a járvány 4. hulláma idején a BÉlapátfalvi Idősek és Fogyatékosok Otthonában (a továbbiakban: Otthon) személyesen tettem látogatást 2021. szeptember 28-án.

A látogatás a veszélyhelyzetből fakadó felkészülés biztosítása, valamint a gondozott személyek, a szakdolgozók és a látogatást végzők tagjainak a vírusfertőzéssel szembeni védelme érdekében előre bejelentett módon történt. A látogatás alatt szükség szerint a résztvevők maszkot viseltek, a megbeszélések jelentős részét tágas beltéren és a szabadban folytatták.

A COVID járványhelyzet, illetve a megelőzésnek az ellátott fogyatékos személyekre, és az ő jogaikra gyakorolt hatás szempontjain alapuló, szűkebb fókuszú vizsgálatról készült alábbi jelentés az intézmény vezetősége által elmondottakat, továbbá az Otthonban élők körülményeinek megtekintése alapján levont következtetéseket és megállapításokat tartalmazza. Figyelemmel arra, hogy a fogyatékos személyek jogainak a bentlakásos intézményekben való érvényesülését hivatali elődeim is folyamatosan monitorozták, ezért elengedhetetlennek tartottam a jelen látogatásom során a szakemberek által jelzett és észlelt problémák rögzítését is.

Az intézményi kiváltási program első szakasza vonatkozásában², valamint Idősügyi Projektje keretében hivatali elődöm 2016-ban látogatást tett az Otthonban, mely kapcsán jelentést adott ki³. A jelentésben rögzített, az intézmény működésével összefüggésben feltárt körülmények a jelen látogatás alkalmával ugyancsak előtérbe kerültek, mindezeket az alábbiakban szintén rögzítjük. A 2016. évi vizsgálatl egy időben zajlott Projekt⁴ keretében

¹ Lásd Ajbt. 1. § (2) bekezdés a) pont, és 1. § (3) bekezdés

² A fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló, 2011–2041. évre kidolgozott stratégiát meghatározó kormányhatározat: az 1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat. A kiváltásra 2012. január 27-én került kiírásra a TIOP-3.4.1. A-11/1 azonosítószámú pályázat, amelyre 6 intézmény részéről érkezett pályázat: a **BÉlapátfalvai Idősek, Fogyatékosok Otthona és Módszertani Intézete**; a Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon Pszichiátriai Részlege (Berzence), a Kalocsa Város Önkormányzata Értelmi Fogyatékosok Otthona; a Mérki Ápoló-gondozó Otthon és Fogyatékos Személyek Otthona; a Szentesi Aranysziget Pszichiátriai Otthon és a Szent Lukács Görög Katolikus Szeretetszolgálat Ápoló Gondozó Otthona kitagolási projektje, összesen mintegy 700 férőhely kiváltására.

³ Lásd az AJB-7374/2016. számú Jelentést

⁴ Az alapvető jogok biztosának „Az idősgondozásban részesülő személyek emberi jogainak érvényesülése” elnevezésű projektje

végzett jogtudatosító előadás sorozat, mely során az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében megjelent munkatársak bemutatták az ombudsman intézményét, továbbá tájékoztatást nyújtottak a lakóknak és az Otthon dolgozóinak a bentlakásos intézményben élő személyek jogairól.

Az érintett alapvető jogok és alkotmányos elvek

- *Az emberi méltósághoz való jog* [Alaptörvény II. cikk „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”];
- *A fogyatékossgal élők kiemelt védelme:* „Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.” [Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdés];
- *A testi és lelki egészséghez való jog:* „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.” [Alaptörvény: XX. cikk (1) bekezdés]
- *Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdításának elve* [Alaptörvény XV. cikk (1)-(2)-(5) bekezdés „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékossg, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény és az ahhoz kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény (a továbbiakban: CRPD);
- A fogyatékos személyek jogairól és a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.)
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM r.)
- Az Országos Fogyatékossgügyi Programról (2015-2025.) szóló 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat (a továbbiakban: OFP)
- Az Országos Fogyatékossgügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről 1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat (a továbbiakban: Intézkedési Terv)

A megállapított tényállás

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: Fenntartó) által fenntartott – új nevén Bélapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás elnevezésű – Otthonba látogatott 2021. szeptember 28-án az alapvető jogok biztosa, ahol az intézmény képviselőjében Tóth Erzsébet intézményvezető, és vezető munkatársai fogadták a látogató delegációt. Az Otthon hosszú évekig módszertani feladatokat is ellátott, emellett felnőttképzési tevékenység keretében minősített szakmai továbbképzési programokat szervezett, gyakorlati képzéseket folytatott.

Az intézmény látogatásának azonban nem csupán a COVID pandémia volt az oka. Az Otthon az elsők között vett részt a *szociális intézményi férőhely kiváltási* folyamat 2015-16-os első szakaszában, így csaknem 1 Mrd Ft európai uniós keretösszegeből 150 fő költözhetett ki a nagy létszámú intézményből a környékbeli lakóházakba, „támogatott lakhatás” elnevezésű otthonokba. A lakók kiköltöztetése – a kiváltási projekt megvalósítása – jelentős lépés volt nem csak az intézmény, de a hazai program tekintetében is. Az ellátottak aktív bevonásával sikerült a lakókörülményeiket az igényeik szerint kialakítani, valamennyien készültek a kiköltözésre.

Az Otthonról

Heves megyében az 1980-as évek szociális intézmények szakosítási programjának keretében kezdődött meg a fogyatékosokat ellátó intézményi hálózat kiépítése, melynek egyike volt a Bélapátfalvai Otthon. Az elhelyezésre szolgáló épület eredetileg a helyi cementgyár építkezésén dolgozó honvédségi alakulat lakhatásának biztosítására épült, a szükséges felújítást és belső rekonstrukciót követően adták át az újonnan létesítendő szociális intézmény részére. Az első lakók 1986-ban költöztek be a megye területén működő szociális otthonokból: jellemzően idősek otthonaiból, elme-szociális otthonból és egészségügyi gyermekotthonból. Az intézményt 310 férőhelyre tervezték, valamennyi férőhelyen közepsúlyos, súlyos és halmozottan sérült, nem foglalkoztatható fogyatékos személy került elhelyezésre. Az akkori elhelyezési igények kielégítése után alakult ki a következő struktúra: 230 férőhelyes fogyatékos-ellátó részleg, valamint 80 férőhelyen idősek otthona, amely 2005-ben 100 férőhelyre bővült. Tekintettel a fogyatékos személyek otthona tervezettnél alacsonyabb kihasználtságára, s az idősek otthona részlegre vonatkozó magas várakozói igényre, valamint az idősödő fogyatékos személyek változó gondozási igényeire, a szakosított ellátás férőhelyei arányaiban eltolódtak. Először 130 férőhelyre bővült az idősek otthona, és 200 főre csökkent a fogyatékosok otthona, azon belül 20 fős rehabilitációs részleg alakult. Újabb módosítást követően 180 fő került elhelyezésre az idősek otthona szolgáltatásban, 150 fő pedig a fogyatékosok otthonában. Ezt a 150 férőhelyet érintette a TIOP 3.4.1. A-11/1.-2010-0001 azonosítószámú Bélapátfalvi Fogyatékosok Otthona Kiváltása megnevezésű projekt, melynek keretében lakóotthoni körülményeket valósítottak meg a fogyatékos lakóknak.

Az új ellátási forma, a *támogatott lakhatás* (a továbbiakban: TL) *szolgáltatás*, 2016. április 1-én kezdte el működését. A projekt során 15 támogatott lakhatást nyújtó ház létesült – Bélapátfalván és további négy környező településen: Mónosbélben, Bükk-szentmártonban, Szilvásváradon és Nagyvisnyón –, közülük tizenkettő 10-12 fő, míg három 4-6 fő fogyatékos személy számára biztosít elhelyezést.

A TL szolgáltatás az igénybe vevők részére az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében nyújtja a Szocvtv. 75. § (1) bekezdése szerinti szükséges szolgáltatást.

A megvalósult TL miatt a megüresedett fogyatékosok otthona új funkciókat nyert és területén új szolgáltatásként alakították ki a Fogyatékos Személyek Gondozóházát.

Az intézmény 2018. március 1-től szakápolás tevékenységre is rendelkezik működési engedéllyel.

Az intézmény működése, feladatellátása

Az Otthon illetékessége Heves megye területére terjed ki. Alaptevékenysége körében egyaránt biztosít szakosított szociális ellátást és alapszolgáltatást, úgymint: idősök ápolást, gondozást nyújtó bentlakásos ellátása, átmeneti elhelyezést nyújtó fogyatékos személyek gondozóháza, támogatott lakhatás, támogató szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás.

Szintén alaptevékenysége keretében fejlesztő foglalkoztatásban részesíti a TL szolgáltatást igénybevevőket, a szakápolási engedély pedig lehetőséget ad arra, hogy az intézményben ellássák a szakápolásra szoruló, intézményi jogviszonnyal rendelkező lakókat.

A saját fenntartásban működő étkeztetés, házi segítségnyújtás és nappali ellátás alapszolgáltatások a TL szolgáltatás igénybevevői részére biztosítanak egyéb szolgáltatást. A szintén alapszolgáltatási körbe tartozó ún. támogató szolgáltatás azonban a TL szolgáltatásra megállapodással rendelkező fogyatékos személyek mellett segítséget nyújt a Belpátfalvai Járás, valamint a volt Belpátfalvai Kistérséghez tartozó további települések érintett lakosai számára is.

A 180 engedélyezett férőhellyel működő **Idősök Otthona** szervezeti egység teljes körű ellátást biztosít az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek részére. Az intézmény fogadja továbbá azokat a 18. életévüket betöltött személyeket is, akik betegségük vagy fogyatékoságuk miatt nem képesek önmagukról gondoskodni és ellátásuk nem megoldott más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben. A teljes körű ellátás keretében az Otthon a Szocvtv.-nek megfelelően biztosítja az előírt szolgáltatásokat.

Az idősök elhelyezése négy gondozási egységben történik, külön gondozási egységet biztosítanak a középsúlyos vagy súlyos állapotú demens személyeknek. A lakókat 2-4 ágyas szobákban helyezik el, a berendezés megfelel az életkori és az egészségi állapotból adódó sajátosságoknak, emellett az otthonosság megteremtése érdekében, az egyéni igényekhez illően, lehetőség van a személyes bútorok, tárgyak bevitelére, használatára. A lakószobákhoz gondozási egységenként tartoznak közös használatú helyiségek (társalgó, nemenkénti mellékhelyiség és vizesblokk) és kiszolgáló helyiségek (raktárak, dolgozói öltöző-nővérszoba).

Az intézményi szolgáltatásban részeseül valamennyi gondozott személy ellátását, tevékenységét szolgáló közös egységek, helyiségek közül a látogatás során megtekintésre került néhány foglalkoztató helyiség és az imaterem, melyekben aktuálisan is zajlott kerámia-, szőnyeg- és ékszer készítő, jó hangulatú dalolással kísért kézműves, valamint hittan foglalkozás.

Az integrált szervezeti keretek között működő vegyes profilú intézmény lakóinak egészségügyi ellátását megbízási szerződéssel két háziorvos végzi, akik felváltva rendelkeznek hétfőtől péntekig. Emellett heti egy alkalommal pszichiáter, negyedévente pedig neurológus szakorvos segíti a rászoruló idős emberek és fogyatékosággal élő személyek állapotának ellenőrzését, a szükséges ellátás biztosítását. Az intézmény korszerű, jól felszerelt orvosi szobával rendelkezik, amelynek szomszédságában található a betegszoba. A szakorvosi ellátás az egri Markhot Ferenc Oktató Kórház és Rendelőintézetben (a továbbiakban: Egri Kórház) történik, ahová az intézmény mikrobuszával, betegszállítóval, vagy szükség esetén mentővel szállítják az egészségügyi szolgáltatást igénylő lakókat. A szűrővizsgálatok körében rendszeresen végzik az Otthonban a vérnyomás- és vércukorméréseket, évente tüdő-, emellett igény és szükség szerint nőgyógyászati-, ortopédiai-, valamint bőrgyógyászati szűréseket is szerveznek az egri Szakrendelőbe történő szállítással. A fogorvosi ellátás Belpátfalva fogorvosi rendelőjében biztosított. Az egészségmegőrzést szolgáló felvilágosítás és a személyi, környezeti higiéné gyakorlatba ültetése az ápoló- és gondozó tevékenység része.

A 2016. évi vizsgálat az idősek és fogyatékos személyek egészségügyi ellátását érintően együttműködési nehézséget tárt fel az Otthon és a lakók szakorvosi ellátását, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést végző Egri Kórház között. A járványügyi helyzet hatékony és eredményes kezeléséhez nélkülözhetetlen szoros és gyakori kapcsolat azonban e tekintetben jelentős pozitív irányú változást eredményezett.

A **Fogyatékos Személyek Gondozóháza** 25 fő részére nyújt elhelyezést, egy gondozási egységben. Az ideiglenes jelleggel, egy év időtartamra – mely indokolt esetben további egy évvel meghosszabbítható – biztosított teljes körű ellátás olyan fogyatékos személyeknek nyújt segítséget, akiknek az ellátása családjukban nem oldható meg, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése indokolja.

A **Támogatott Lakhatás** (TL) szolgáltatás szervezeti egysége 156 fő fogyatékos személy számára biztosít lakhatási szolgáltatást, a közszolgáltatásokhoz és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást.

Az intézmény múltjából adódóan enyhe-, közép-, súlyos fokban értelmi fogyatékosokkal élő, valamint súlyos halmozottan sérült igénybevevők egyaránt élnek a TL szolgáltatás 15 lakóházában. A kitagolási projekt során kialakított helyszínek tárgyi eszköz feltételei és a szolgáltatási elemek biztosítására jelenleg rendelkezésre álló humánerőforrás száma azonban nem teszi lehetővé, hogy tovább növeljék a magas gondozási/támogatási szükséglettel rendelkezők számát, így a továbbiakban egyelőre elsősorban enyhe- és közép-, súlyos fokban értelmi fogyatékos személyek jelentkezését várják, emellett nyitottak más típusú fogyatékos személyek (látás, mozgás, hallás) ellátására is.

Az igénybevételt komplex szükségletfelmérés alapozza meg, mely alapján az egyéni szükségleteknek megfelelően kerül sor az egyes szolgáltatási elemek biztosítására, úgymint: felügyelet, étkezés, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás, szállítás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás. A szolgáltatási elemekhez való hozzáférést – fentebb már említetten – a Szolgáltatási Központon keresztül, a saját fenntartásban működő alapszolgáltatások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, támogató szolgáltatás) útján biztosítják.

A TL szolgáltatás során az intézmény biztosítja a lakóhelyi és a munkahelyi feladatokat, valamint a szabadidő eltöltésének szétválasztását: a lakhatás a környék 5 településén biztosított, a munkafeladatok végzésére fejlesztő foglalkoztatás keretében a székhely intézményben, illetve az ott működő Szolgáltató Központban van lehetőség, a szabadidő eltöltését pedig mindenki érdeklődésének és igényének megfelelően szervezi, amelyhez a Szolgáltatási Központon keresztül nyújtott nappali ellátás kínál számos lehetőséget. Esetfelelősök segítik a TL szolgáltatás igénybevevőit az önálló életvitel kialakításában, fenntartásában, életkörülményeikkel kapcsolatos problémáik megoldásában, döntéseik meghozatalában, az önálló életvitelt segítő képzésekhez, programokhoz való hozzáférésben.

A támogatott lakhatási szolgáltatás ingatlanjai közül kettő új építésű, a többi pedig teljeskörűen átépített, illetve felújított. Az utóbbiak közül az intézménylátogatás keretében megtekintettük Szilvásváradon a Meggyes utcai, és Bükkszentmártonban a Rákóczi utcai lakóházakat. Mindkét épület gyönyörű természeti és rendezett épített környezetben helyezkedik el. A házak udvara, kertje szépen gondozott, kiválóan alkalmas pihenésre, közösségi együttlétre, szabadidős tevékenységekre. Belül otthonosak, funkcionálisan jól kialakítottak. A berendezés megfelel a lakók életkorának és állapotának, a szükséges tárgyakkal és eszközökkel megfelelően felszereltek.

Alapvetően a TL szolgáltatásban részesülő fogyatékos emberek számára működtetett szolgáltatás a fejlesztő foglalkoztatás, ami kétféle módon valósul meg az intézményben, egyrészt a Munka Törvénykönyve szerinti határozott idejű munkaviszonyban történő foglalkoztatással, másrészt a Szocvtv. szerinti fejlesztési jogviszonyban. A kétféle foglalkoztatásban részt vevő foglalkoztatottak száma megközelíti a 100 főt. A napi munka 14

féle tevékenységi körben, az integrált intézmény székhelyén, mint foglalkoztatónál kialakított műhelyekben (szövöde, hímző-, kerámia-, asztalosműhely, műanyag feldolgozó, üvegház, gombaház), továbbá a székhely területén kiegészítő tevékenységek, szolgáltatások formájában zajlik (parkgondozás, épülettakarítás, konyhai kiegészítő munka, mosodai kiegészítő munka).

Külső foglalkoztatók (Kézmű Nonprofit Kft., FŐNIX MMK) révén lehetőség van védett jellegű munkára, egyrészt a támogatott lakhatásban élők, másrészt a térség megváltozott munkaképességű lakosai számára is. A TL szolgáltatás igénybevevői közül körülbelül 20-20 fő dolgozik a két szolgáltatónál, hozzájuk csatlakozik további körülbelül 60-60 fő intézményi jogviszonnyal nem rendelkező, „külsős” munkavállaló.

A 156 fő fogyatékos lakóból összességében 130 fő dolgozik.

Személyi feltételek

Az Otthon és a TL szolgáltatás alkalmazásában álló szakmai dolgozók nagyjából részben közalkalmazotti jogviszonyban, emellett az Munka törvénykönyve szerinti munkaviszonyban, illetve megbízási szerződés keretében látják el munkaköri feladataikat. Az intézmény engedélyezett osszdolgozói létszáma 179 fő, ebből 143 fő szakdolgozói, 36 fő pedig technikai álláshely. Betöltetlen jelenleg a házi segítségnyújtásban és a támogató szolgáltatásban 2-2 fő gondozói státusz, a műszaki ellátás és üzemeltetés területén pedig 2 fő gépkocsivezető/karbantartó hiányzik, továbbá 1 karbantartó álláshely zárolt. A szakmai egységek rendelkeznek a szükséges létszámban szakápolóval (összesen 21 fő), a gondozó munkakörben ugyanakkor többen dolgoznak képzés nélkül. Az utóbbi években a szakosított szociális ellátást és az alapszolgáltatást nyújtó intézmények nagy részében okoz problémát a gondozó munkakörben dolgozó munkatársak megtartása, a pályaelhagyók számának növekedése, az évtizedek óta elkötelezett kollégák jelentős hányadának nyugdíjba vonulása vagy közelgő nyugdíjazása és helyettük fiatal munkavállalók toborzása. A munkáltatók mindebből adódóan arra kényszerülnek, hogy képzés nélküli jelentkezőket alkalmazzanak. A tapasztalatok szerint ebben a helyzetben – a foglalkoztatók és a foglalkoztatottak számára egyaránt – egyelőre nehézséget és a jövőt illetően bizonytalanságot hozott az a változás, hogy a szükséges szakképzettség megszerzése érdekében a képzési idő jelentősen – 1-ről 3 évre – meghosszabbodott.

Az intézményben dolgozó munkatársak anyagi megbecsültségét illetően az Igazgató Asszony méltatta a szociális ágazati összevont pótlék összegének emelkedését, amely a kollégák nagy részénél érzékelhető jövedelemnövekedést jelentett. A jövőt illetően további pozitív változást jelentene a pótlékközzel kiegészített közalkalmazotti bértáblába helyett egy új szociális ágazati bértábla megalkotása, amelyben kiküszöbölnék a meglévő hiányosságokat, aránytalanságokat.

Az intézmény járványérzékenysége, járványhelyzetben való működése, a dolgozók és a lakók átoltottsága

A koronavírus által történő megbetegedések megelőzése, a fertőzésben érintett lakók gyógykezelése, a járvány házon belüli továbbterjedésének megakadályozása érdekében az intézményben minden központi, népegészségügyi hatósági előíráson alapuló intézkedést megtettek, belső eljárásrendet alakítottak ki, amelynek betartását a vezetőség folyamatosan ellenőrizte. „Koronavírus fertőzés megelőző csoport” alakult az intézményben, melynek tagjai minden munkanap reggelén, operatív értekezleten elemezték az aktuális helyzetet, teendőket.

A látogatás időpontjában nem volt COVID fertőzött személy sem a lakók, sem a dolgozók között, ez feltételezhetően jelentős mértékben köszönhető a magas arányban megvalósult vakcinációnak (mindössze 2 fő ellátott és 2 fő munkatárs nem igényelte az oltást,

a beoltott lakók nagy része pedig már a 3. dózist is megkapta), amelyre az egri Kórház oltási csoportjával történt kiemelkedő szintű együttműködéssel került sor.

A járvány első hullámában a koronavírus megbetegedés egyáltalán nem érintette az intézményt. A bevezetett látogatási és kijárási tilalom során, a védelmi intézkedések mellett, kezdettől fogva különösen nagy hangsúlyt fordítottak a lakók meghallgatására, lelki és mentális támogatására, gondozására. Minden rendelkezésre álló módon és eszközzel segítették a hozzátartozókkal való kapcsolattartást: azonnali információátadással, tájékoztatással, telefonhasználatával, levél- és csomagfogadással, chat szobák kialakításával. Az első intézkedések egyike volt a munkavállalók megbetegedésének, egyúttal a vírus intézménybe kerülésének megelőzése érdekében a dolgozók munkába járásának megszervezése, a tömegközlekedés lehetőség szerinti elkerülése céljából. Az intézmény biztosította, hogy a TL-ben élő lakók a szükséges ellátást gondozási lakhelyükön kapják meg, foglalkoztatásukra is – bedolgozói munka végzésével – otthonukban került sor.

Az első megbetegedés a járvány 2. hullámában, 2020 októberében történt az Idősotthon demens részlegén. Az azonnali és szigorú intézkedésekkel sikerült megakadályozni a fertőzés további részlegekre történő átterjedését. Kórházi ellátást négy fő súlyos állapotú beteg igényelt, szerencsére azonban a sikeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést követően mindannyian gyógyultan tértek vissza az intézménybe.

A járvány 3. hullámát követően, az elrendelt hatósági intézkedések feloldásával, megtörtént az óvatos nyitás, az addig elrendelt szabályok enyhítése. Ugyanakkor a 4. hullám küszöbén járva érvényben van több, a biztonságot és megelőzést szolgáló intézkedés. Többek között továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak a folyamatos fertőtlenítő takarításra, az ellátottak és a dolgozók egészségi állapotának figyelemmel kísérésére, akár egyetlen, esetleges megbetegedésre utaló tünet megjelenése esetén az azonnali tesztelés elvégzésére, a szájmascok használatának szükségességére.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, és az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytathat. A hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat. Az Ajbt. 1. § (2) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az alapvető jogok biztosa – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelmére.

II. Az érintett alapjogok és elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi

megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „*az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni*”. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel azt mondta ki, hogy „*az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.*”

Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Alaptörvény XI. cikk (1)-(2) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésének, 70/A. § (1) bekezdésének és 70/F. § (1) és (2) bekezdésének szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a vizsgálat tárgyát képező alapvető jogok védelme tekintetében nem hoz olyan koncepcionális változást az Alaptörvény szövege, mely a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat elvetését, vagy jelentős tartalmi átértékelését alátámasztaná.

Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozataiban, azok indoklásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

1. Az emberi méltósághoz való jog.

Az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. A korábban irányadó és az Alaptörvény hatályba lépését követően is hivatkozási pontot jelentő alkotmánybírósági gyakorlat az emberi méltósághoz való joggal kapcsolatosan arra hívja fel a figyelmet, hogy a méltóság az emberi élettel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő.

Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit.⁵ A méltósághoz való jognak részét képezi az is, hogy minden embert másokkal egyenlő méltóságú személyként kell kezelni, vagyis az egyes emberek és embercsoportok között tilos indokolatlan, észszerűtlen különbséget tenni.

⁵ Lásd: 64/1991. (XII. 17.) AB határozat

2. A hátrányos megkülönböztetés tilalma, a fogyatékossgal élők védelme. Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése a korábbi Alkotmány 70/A.§-hoz hasonlóan tartalmazza a diszkrimináció tilalmát, mely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékossg, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alaptörvény XV. Cikk (4) bekezdése továbbá előírja, hogy Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti, a XV. cikk (5) bekezdése emellett külön is kiemeli, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az Alkotmánybíróság a 42/2012. (XII. 20.) AB határozatban megállapította, hogy az Alaptörvény XV. cikke változatlan tartalommal fenntartja az egyenlőség általános, nemcsak az alapjogokra kiterjedő – vagy, ahogy az Alkotmánybíróság gyakran nevezte: a “jogegyenlőség” – követelményét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. A két évtizedes, töretlen, az Alaptörvény fenti rendelkezése alapján továbbra is irányadónak tekinthető alkotmánybírósági gyakorlat rögzíti, hogy a *hátrányos megkülönböztetés tilalma* arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként, egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. A megkülönböztetés alkotmányossága tekintetében az Alkotmánybíróság két mércét alkalmazott.

Az alkotmányos alapjogok tekintetében megvalósuló egyenlőtlen bánásmód esetén annak alkotmányossága az alapvető jogok korlátozására irányadó szükségességi-arányossági teszt alapján ítéltető meg.

Bár az Alkotmány – ahogyan az Alaptörvény is – szövegszerűen csak az alapvető jogok tekintetében tiltotta a hátrányos megkülönböztetést, az Alkotmánybíróság szerint e tilalom, ha a megkülönböztetés sérti az emberi méltósághoz való alapvető jogot, kiterjed az egész jogrendszerre.

Az egyenlő bánásmóddal és az esélyegyenlőséggel összefüggésben érdemes arra is utalni, hogy az alapvető jogok biztosa számára az Ajbt. immár fontos célként fogalmazza meg a *leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokhoz* tartozó személyek jogainak fokozott védelmét, ugyanakkor eddig az országgyűlési biztosok – külön törvényi felhívás nélkül is – kiemelt figyelmet fordítottak az ebbe a csoportba tartozók alapvető jogainak a védelmére.

A töretlen ombudsmani gyakorlat alapján nyilvánvalóan e személyi körbe tartoznak a *hajléktalanok, a fogyatékossgal élő személyek, az idősek, a betegek*, ezen belül pedig kiemelten a *pszichiátriai betegek, a fogvatartottak*, továbbá ide sorolhatóak a 18 év alatti *gyermekek*, sőt a 18 év feletti *fiatal felnőttek* is.

A felsorolt egyes társadalmi csoportok más és más okokból (például az egzisztenciális helyzetük, életkoruk, egészségi vagy mentális állapotuk miatt) minősülhetnek veszélyeztetettnek, a közös pont bennük egyfelől az, hogy helyzetük miatt kiszolgáltatottak valamennyi állami, közhatalmi beavatkozással szemben. Másfelől esetükben súlyos és közvetlen következményekkel járhat az is, ha az állam nem tesz eleget egyes alkotmányos feladatainak, a speciális, rászorultakat segítő szabályozás és gyakorlat kialakításával, fenntartásával kapcsolatos kötelezettségeit nem vagy nem megfelelően látja el. Legyen szó ugyanakkor indokolatlan közhatalmi beavatkozásról, vagy éppen állami feladat, kötelezettség elmulasztásáról, az érintettek jog-, illetve érdekérvényesítő képessége minimális.

3. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése értelmében a *testi és lelki egészséghez való jog érvényesülése*, mint államm cél az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem nélkülözheti a nemzetgazdaság mindenkori teherbíró képességének mértékét. Az Alkotmánybíróság utalt arra is, hogy általános ismervekkkel csak egészen szélső esetekre korlátozottan határozhatja meg az állami kötelezettség kritikus nagyságát, vagyis azt a szükséges minimumot, amelynek hiánya már alkotmányellenességhez vezet. Az 56/1995. (IX. 15.) AB határozat szerint a testi és lelki

egészséghez való jogként meghatározott alkotmányi követelmény az államnak azt az alkotmányos kötelezettségét jelenti, hogy a nemzetgazdaság teherbíró képességéhez, az állam és a társadalom lehetőségeihez igazodva olyan gazdasági és jogi környezetet teremtsen, amely a legkedvezőbb feltételeket biztosítja a polgárok egészséges életmódjához, életviteléhez. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a testi és lelki egészséghez való jog tehát önmagában alanyi jogként értelmezhetetlen, állami – intézményrendszert fenntartó, működtető – kötelezettségként fogalmazódik meg, amely magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy a törvényhozó a testi és lelki egészség bizonyos területein alanyi jogokat határozzon meg.

III. Az Otthont érintő érdemi észrevételeim

Az ombudsmani látogatás ez alkalommal nem csupán a COVID-19 járvány vonatkozásaival összefüggésben, hanem az Otthon működésének történeti előzményeivel, a TL szolgáltatás megvalósulását jelentő szakmai koncepcióváltás tapasztalataival összefüggésben helyezte alapjogi fókuszba az intézményt.

Amint azt valamennyi fogyatékosügygel foglalkozó jelentésemben kiemelem a Fot. legfontosabb elve szerint az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékoság kialakulásához vezet, illetve *olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékoságukból fakadó terheik csökkenthetőek.*⁶

A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és *figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.* A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért *meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.*⁷ Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban.⁸

A CRPD önálló életvitelről és a közösségbe való befogadásról szóló 19. cikke rögzíti, hogy az Egyezményben részes államok elismerik *a fogyatékosággal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez való jogát;* minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyek *teljes mértékben élvezhessék e jogaikat és a teljes közösségi befogadást és részvételt,* beleértve a következők biztosítását:

a) a fogyatékosággal élő személyeknek *másokkal azonos alapon lehetőségük van lakóhelyüknek és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és nem kötelezhetőek bizonyos megszabott körülmények között élni;*

b) a fogyatékosággal élő személyek számára *hozzáférési lehetőséget biztosítanak többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgálathoz, beleértve azt a személyes segítséget, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából szükséges.*

---

⁶ Fot. 2. § (1) bekezdés

⁷ Fot. 2. § (3)-(4) bekezdés

⁸ Fot. 2. § (5) bekezdés

A Fot. 17. §-a kimondja, hogy a fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő – családi, lakóotthoni, intézményi – lakhatási forma megválasztásához. A fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó, 50 főnél nagyobb férőhelyszámú szociális intézmények kiváltására a következők szerint kerül sor: 2013. december 31-éig legalább 1500 fő fogyatékos és pszichiátriai beteg személynek ellátást nyújtó intézményi férőhely kiváltásához az európai uniós társfinanszírozással megvalósuló fejlesztési programok nyújtanak támogatást; az ekképpen kiváltásra nem kerülő intézményi férőhelyek kiváltására a Kormány által meghatározott rendben kerül sor. A kiváltást a CRPD 19. cikkében meghatározottak figyelembevételével kell végrehajtani.

A Fot. fenti szakaszához fűzött indokolás értelmében Magyarország 2007-ben fogadta el a CRPD-t, amelynek 19. cikke új alapokra helyezi a fogyatékos személyek önálló életviteléről, illetve lakóhelyének megválasztásáról való gondolkodást. Ennek alapján a fogyatékos személyek esetében is az alacsonyabb költségvetésű családban maradási, illetve az önálló lakásban vagy lakóotthonban élést, illetve az ezeket elősegítő közösségi alapú szolgáltatásokat (szociális alapszolgáltatások) kell előnyben részesíteni a költségesebb, tömegméretű bentlakásos intézményi ellátással (szociális szakellátással) szemben.

Mindezek megvalósításáról rendelkezik az Országos Fogyatékosügy Program (a továbbiakban: OFP) és Intézkedési terve, valamint az Intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló hosszú távú koncepció⁹ is.

Az OFP 7.2. pontja értelmében a fogyatékos személyek lakhatásával kapcsolatos döntések és programok tervezése és végrehajtása során különös súllyal kell figyelembe venni az önrendelkezés és a társadalmi integráció alapelvét. Az erről szóló kormányzati stratégia alapján *folymatni szükséges a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltását. Ezzel párhuzamosan fontos fejlesztési irány a támogatott lakhatás elterjesztését szolgáló fejlesztések indítása. Az otthonmaradás elősegítése érdekében bővíteni szükséges az önálló életvitelt elősegítő szociális alapszolgáltatások, és a lakóhelyhez közeli szolgáltatások körét. Át kell tekinteni a lakások és a lakókörnyezet akadálymentesítésének támogatási rendszerét.*

Az Intézkedési Terv kapcsolódó 5.5. pontja szerint *folymatni kell az intézményi férőhely-kiváltást; a megfelelő minőségű végrehajtása érdekében fejleszteni kell a közösségi alapú szolgáltatásokat.* Biztosítani kell a fejlesztő foglalkoztatásban, rehabilitációs foglalkoztatásban való részvétel lehetőségét.

Szeretném ugyanakkor felhívni a figyelmet az CRPD Bizottság 2020 szeptemberében közzétett vizsgálati jelentésére.¹⁰ A Bizottság a jelentésében önálló életvitelhez való jog kapcsán megállapította, hogy Magyarországon a szociális ellátórendszer jelenlegi gyakorlata szerint a fogyatékos személyek – a korlátozottan hozzáférhető akadálymentesített lakhatási lehetőségek, az inkluzív oktatás területén történő lassú előrehaladás, a korlátozott közlekedési és nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatási lehetőségek, illetve az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés elégtelensége miatt – bentlakásos intézményekbe kerülnek. *A nagy létszámú intézmények leépítését célzó kitagolás folyamata (29 intézményből 2592 fogyatékossgal élő személyt költöztetnek ki) nem számolja fel az intézményi környezet főbb jellemzőit, az újonnan létrejövő úgynevezett 12 fős „támogatott lakhatások” továbbra is a bentlakásos intézmények vezetőinek és dolgozóinak ellenőrzése és irányítása alatt állnak.* A nagy létszámú intézmények az új „támogatott lakhatások” működtetői maradnak. A fogyatékossgal élő személyeknek nincs beleszólásuk abba, hogy hová szeretnének költözni. A kiköltözött lakók naponta

---

⁹ A fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról szóló 1295/2019. (V. 27.) Korm. határozat

¹⁰ Az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2019. január 21. és február 1. között helyszíni vizsgálatot folytatott Magyarországon.

visszatérnek a nagy intézményekbe, hogy részt vegyenek védett foglalkoztatásban, ételt kapjanak, egészségügyi szolgáltatásokhoz jussanak, és többé-kevésbé bekapcsolódnak különböző szabadidős tevékenységekbe. Az önrendelkezés hiánya és a magánélet korlátozása az állami fenntartású támogatott lakhatások közös jellemzője.¹¹

Mindezekre figyelemmel az Otthonban megvalósult kitagolási program, a működés stratégiája, a magas támogatási szükséglettel rendelkező lakók első közötti lakóotthonokba történő kiköltöztetése (TL szolgáltatás megvalósítása) úttörő vállalkozás volt a hazai kitagolási folyamatban.

A lakók támogatási szükséglete – fogyatékoságuk jellegéből is adódóan – változó, jellemzően magas, de a kitagolást megelőzően az alapvető önellátási és háztartási ismereteket és képességeket (pl. öltözködés, takarítás, étkezéssel kapcsolatos tevékenységek) fejlesztve a legtöbbjüknél megoldották. A foglalkoztatás megszervezése újszerű feladatokat jelent az otthon működésében. Az eredményes változáshoz nemcsak a lakók közvetlen környezetének átalakítására volt szükség, hanem a gondozó szakemberek, és a családtagok, sőt a települések vezetőinek és lakóinak szemléletformálása is elengedhetetlen volt.

A járványhelyzet sikeres kezelése érdekében a Fenntartó biztosította a szükséges védőfelszerelést, a tisztító- és fertőtlenítőszerket, a saját beszerzéshez szükséges pénzeszközt. Az Igazgató Asszony tájékoztatása során hangsúlyozta az intézményben dolgozók rendkívüli helyzetben tanúsított kiemelkedő helytállását, lelkiismeretes és fegyelmezett feladatvégzését.

Az Intézményben tett látogatás tapasztalatai és a rendelkezésünkre álló információk és a szűkebb vizsgálati fókusz alapján elmondható, hogy az Otthon megfelelően gondoskodik a lakók és munkavállalók egészségének védelméről, a szükséges speciális ellátási feltételek biztosításáról. Az Otthon stratégiai lépései, a veszélyeztetett társadalmi csoportba tartozó fogyatékos és idős emberek életminőségének javítása érdekében tett erőfeszítései különösen a járványidőszakban, illetve azt megelőzően is olyan ellátási körülményeket alakított ki, mely az emberi méltóság tiszteletén alapuló minőségi gondoskodást valósított meg – az intézményi férőhelyek kiváltásával.

Mindezzel együtt a szociális dolgozók szakmai és anyagi megbecsülése hosszú távú feladata a mindenkori ágazatvezetőknek. A kiszámítható életpálya jelentősen segítené a minőségi ellátó rendszer fejlődését, a komplex szociális ágazati bértábla megalkotása pedig ennek alapját teremtheti meg.

A látogatás tapasztalatai alapján összegzésként megállapítható, hogy a BÉlapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény feladatellátása során megfelelően szolgálja az itt élő idős és fogyatékosággal élő személyek alapvető jogainak érvényesülését. A koronavírus járvány nem érintette jelentős mértékben sem a lakókat, sem a dolgozókat, ugyanakkor az intézmény vezetése a munkatársakkal és az illetékes szervekkel való együttműködésben, minden szükséges intézkedést megtett az Otthon biztonságos működése, a minőségi intézményi ellátás és TL szolgáltatás érdekében.

Budapest, 2021. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

---

¹¹ A jelentés elérhető:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2FC%2FHUN%2FIR%2F1&Lang=en